

INFORMACJA dla osoby bezrobotnej

(Podstawa prawna: ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 ze zm.) zwana dalej „ustawą”).

I. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE UTRATĘ STATUSU OSOBY BEZROBOTNEJ ORAZ USTANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH Z FUNDUSZU PRACY

1. osiągnięcie wieku emerytalnego;
2. podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez względu na wysokość uzyskiwanego wynagrodzenia;
3. podjęcie nauki w szkole z wyjątkiem szkoły dla dorosłych, szkoły wyższej na studiach niestacjonarnych;
4. nabycie prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
5. nabycie prawa do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznanej przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy, w wysokości co najmniej najniższej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy;
6. posiadanie statusu właściciela, posiadacza samoistnego lub zależnego nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub podleganie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
7. uzyskiwanie przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba, że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych, ustalonego przez Prezesa GUS, na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub podleganie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie;
8. uzyskanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej chyba, że po złożeniu wniosku o wpis:
 - zgłoszono do ewidencji działalności gospodarczej wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia, jeszcze nie upłynął, albo
 - nie upłynął jeszcze okres do określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej,
9. tymczasowe aresztowanie lub odbywanie kary pozbawienia wolności;
10. uzyskiwanie miesięcznie przychodu podlegającego opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
11. pobieranie zasiłku stałego na podstawie przepisów o pomocy społecznej;
12. pobieranie na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
13. pobieranie świadczenia szkoleniowego po ustaniu zatrudnienia;
14. podleganie na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
15. pobieranie na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zasiłku dla opiekuna;
16. otrzymanie pożyczki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub instytucji z udziałem środków publicznych na podjęcie działalności pozarolniczej lub rolniczej, otrzymanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, otrzymanie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej;
17. odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, szkolenia, wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych;
18. niestawienie się w powiatowym urzędzie pracy w wyznaczonym terminie i niepowiadomienie w okresie 7 dni o uzasadnionej przyczynie tego niestawiennictwa;
19. odmowa poddania się badaniom lekarskim lub psychologicznym mających na celu ustalenie zdolności do pracy;
20. przerwanie z własnej winy stażu, szkolenia, przygotowania zawodowego, realizacji indywidualnego planu działania, i udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, wykonywania prac społecznie użytecznych;
21. odmowa bez uzasadnionej przyczyny udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja;
22. złożenie wniosku o pozbawienie statusu bezrobotnego.

II. BEZROBOTNY MA OBOWIĄZEK:

1. **zgłaszania się** do powiatowego urzędu pracy w wyznaczonym przez urząd terminie w celu przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy proponowanej przez urząd lub w innym celu wynikającym z ustawy i określonym przez urząd pracy, w tym potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (art. 33 ust. 3 ustawy).

Osoba zgłaszająca się ma obowiązek przedłożenia do wglądu pracownikowi PUP dowód osobisty albo inny dokument potwierdzający tożsamość.

Osoba, która nie stawiała się w powiatowym urzędzie pracy w wyznaczonym terminie i nie powiadomiła **w okresie do 7 dni** o uzasadnionej przyczynie tego niestawiennictwa traci status osoby bezrobotnej. **Pozbawienie statusu** bezrobotnego następuje od dnia niestawienia się w powiatowym urzędzie pracy na okres: a) 120 dni w przypadku pierwszego niestawiennictwa, b) 180 dni w przypadku drugiego niestawiennictwa, c) 270 dni w przypadku trzeciego i każdego kolejnego niestawiennictwa (art. 33 ust. 4 pkt 4 ustawy).

2. **przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** określonej w ustawie lub poddania się badaniom lekarskim lub psychologicznym, mającym na celu ustalenie zdolności do pracy lub udziału w innej formie pomocy określonej w ustawie.

Bezrobotny, który **odmówił** bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji **pracy** lub innej **formy pomocy** określonej w ustawie lub poddania się badaniom lekarskim lub psychologicznym, o których mowa wyżej, traci status bezrobotnego; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od dnia odmowy na okres:

- a) **120 dni** w przypadku pierwszej odmowy,
- b) **180 dni** w przypadku drugiej odmowy,
- c) **270 dni** w przypadku trzeciej i każdej kolejnej odmowy (art. 33 ust. 4 pkt 3 ustawy).

3. **zawiadamiania** urzędu pracy o niezdolności do pracy w terminie 2 dni od dnia wystawienia zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, albo wydruku zaświadczenia lekarskiego o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy. Nieprzedstawienie odpowiednio zaświadczenia lekarskiego albo wydruku zaświadczenia lekarskiego w wymaganej formie skutkuje pozbawieniem statusu bezrobotnego z pierwszym dniem niezdolności do pracy (art. 80 ust. 2 ustawy). W przypadku **niezdolności do pracy** wskutek choroby lub przebywania w zakładzie leczenia odwykowego przez nieprzerwany okres **90 dni**, pozbawienie statusu bezrobotnego następuje z upływem ostatniego dnia wskazanego okresu 90-dniowego. Za nieprzerwany okres uważa się również okresy niezdolności do pracy wskutek choroby oraz przebywania w zakładzie leczenia odwykowego w sytuacji, gdy każda kolejna przerwa między okresami niezdolności do pracy wynosi mniej **niż 30 dni** kalendarzowych (art. 33 ust. 4 pkt 9 ustawy), z wyłączeniem kobiet w ciąży.

4. **informowania** urzędu pracy o wyjeździe **zagranicę** lub pozostawaniu w innej sytuacji powodującej **brak gotowości** do podjęcia zatrudnienia.

Bezrobotny, który w okresie nie dłuższym niż **10 dni**, przebywa za granicą lub pozostaje w innej sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia, nie zostaje pozbawiony statusu bezrobotnego, jeżeli o zamierzonym pobycie za granicą lub pozostawaniu w sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia **zawiadomił** urząd pracy. Zasiłek za ten okres nie przysługuje. Całkowity okres zgłoszonego pobytu za granicą oraz braku gotowości do pracy z innego powodu nie może przekroczyć łącznie **10 dni** w okresie **jednego roku kalendarzowego** (art. 75 ust. 3 ustawy).

5. **zawiadomienia** urzędu pracy w ciągu 7 dni o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub o złożeniu wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej oraz zaistnienia innych okoliczności powodujących utratę statusu bezrobotnego albo utratę prawa do zasiłku (art. 74 ustawy).

Bezrobotny, który podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą bez powiadomienia o tym właściwego powiatowego urzędu pracy, podlega karze grzywny nie niższej niż 500 zł (art. 119 ustawy).

6. **składania** lub przesyłania **pisemnego oświadczenia o przychodach** oraz innych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnień do świadczeń przewidzianych w ustawie w **terminie 7 dni** od dnia **uzyskania przychodów** pod rygorem odpowiedzialności karnej; (art. 75 ust. 6 ustawy).

7. **zawiadamiania** urzędu pracy, w którym jest zarejestrowany w terminie 7 dni o wszystkich **zmianach danych** w **karcie rejestracyjnej i złożonych oświadczeniach**.

8. **zawiadomienia** urzędu pracy o zmianie **miejsca zamieszkania** i **stawienia się w urzędzie pracy właściwym** dla nowego miejsca zamieszkania w ciągu **14 dni** od dnia zmiany miejsca zameldowania (art. 73 ust. 2a ustawy).

III. BEZROBOTNY MA PRAWO:

1. do pobierania zasiłku dla bezrobotnych jeżeli:

- a) nie ma dla niego propozycji odpowiedniej pracy, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, szkolenia, prac interwencyjnych lub robót publicznych oraz
- b) w okresie 18 miesięcy bezpośrednio przed dniem rejestracji udokumentował co najmniej 365 dni:
 - zatrudnienia i osiągnięcia wynagrodzenia w kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy, w okresie tym nie uwzględnia się okresów urlopów bezpłatnych trwających łącznie dłużej niż 30 dni,
 - wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę nakładczą i osiągnięcia z tego tytułu dochodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - świadczenia usług na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo współpracy przy wykonywaniu tych umów, przy czym podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę w przeliczeniu na okres pełnego miesiąca,
 - opłacania składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy jeżeli podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - wykonywania pracy w okresie tymczasowego aresztowania, jeżeli podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - wykonywania pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych i osiągnięcia z tego tytułu dochodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - opłacania składki na Fundusz Pracy w związku z zatrudnieniem lub wykonywaniem innej pracy zarobkowej za granicą u pracodawcy zagranicznego,
 - zatrudnienia za granicą i przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej jako repatriant,
 - zwolnienia po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, jeśli jej okres odbywania wynosił co najmniej 240 dni,
 - świadczenia usług na podstawie umowy uaktywniającej,
 - pobierania renty rodzinnej, w przypadku gdy nastąpił zbieg prawa do tej renty z prawem do renty z tytułu niezdolności do pracy i wybrano pobieranie renty rodzinnej,
 - sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem przez osoby, o których mowa w art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

IV. ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH

Na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach okres pobierania zasiłku wynosi 180 dni, natomiast bezrobotni powyżej 50 roku życia i posiadający jednocześnie 20 - letni okres uprawniający do zasiłku oraz bezrobotni, którzy mają na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do 15 lat, a małżonek bezrobotnego jest także bezrobotny i utracił prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania, a także osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 15 lat posiadają prawo do zasiłku na okres 365 dni.

Zasiłek dla bezrobotnych przysługuje za każdy dzień kalendarzowy od dnia zarejestrowania, z zastrzeżeniem art.75 cyt. ustawy, zgodnie, z którym prawo do zasiłku przysługuje po upływie:

- 90 dni, gdy w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w urzędzie pracy bezrobotny rozwiązał stosunek pracy (służbowy) za wypowiedzeniem albo na mocy porozumienia stron,
- 90 dni, gdy bezrobotny zarejestrował się w okresie zgłoszonego do ewidencji działalności gospodarczej, zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej,
- 180 dni, jeżeli w okresie 6 miesięcy poprzedzających rejestrację w urzędzie pracy bezrobotny spowodował rozwiązanie ze swej winy stosunku pracy (służbowego) bez wypowiedzenia,
- okresu, za który bezrobotny otrzymał ekwiwalent, odpłatę lub odszkodowanie,
- 180 dni, gdy w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w urzędzie pracy rozwiązał stosunek pracy zawarty na podstawie skierowania przez urząd pracy do pracodawcy otrzymującego w ramach tego skierowania grant, świadczenie aktywizacyjne albo dofinansowanie wynagrodzenia przed upływem okresu zawartej umowy.

Okres pobierania zasiłku ulega skróceniu o okres zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych oraz o okres odbywania stażu, szkolenia lub przygotowania zawodowego dorosłych przypadających na okres, w którym przysługiwałby zasiłek, oraz o okresy nieprzysługiwania zasiłku, o których mowa w art. 75 ust. 1- 3 ustawy.

V. ŚWIADCZENIE NIENALEŻNIE

Za nienależnie pobrane świadczenie pieniężne uważa się:

1. świadczenie pieniężne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do jego pobierania, jeżeli pobierający to świadczenie był pouczony o tych okolicznościach,
2. świadczenie pieniężne wypłacone na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd powiatowego urzędu pracy przez osobę pobierającą to świadczenie,
3. zasiłek, stypendium lub inne świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli organ rentowy, który przyznał świadczenie, nie dokonał jego pomniejszenia,
4. koszty szkolenia w przypadku, gdy osoba z własnej winy nie ukończyła szkolenia, chyba, że powodem nieukończenia szkolenia było podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
5. koszty przygotowania zawodowego dorosłych w przypadku, gdy osoba z własnej winy przerwała przygotowanie lub nie przystąpiła do egzaminu kwalifikacyjnego, czeladniczego lub egzaminu sprawdzającego,
6. koszty szkolenia, koszty przygotowania zawodowego dorosłych w przypadku, gdy skierowanie nastąpiło na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd,
7. zasiłek wypłacony za okres, za który, w związku z orzeczeniem sądu, wypłacono wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy lub odszkodowanie z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę,
8. świadczenie pieniężne wypłacone z Funduszu Pracy za okres po śmierci uprawnionego.

VI. ZASADY i TRYB DOCHODZENIA ZWROTU NIENALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ

Osoba, która pobrała nienależne świadczenie pieniężne jest obowiązana do zwrotu kwoty otrzymanego świadczenia wraz z przekazaną od tego świadczenia zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

VII. PRZEDAWNIENIE ROSZCZEŃ

Roszczenia do należnych a niepobranych kwot zasiłków dla bezrobotnych i innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 6 miesięcy od dnia postawienia ich do dyspozycji uprawnionego.

Roszczenia z tytułu zasiłków, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia spełnienia warunków do ich nabycia przez uprawnioną osobę, a roszczenia powiatowego urzędu pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia ich wypłaty.

OŚWIADCZENIE

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż zapoznałem(am) się z treścią powyższej informacji.

Zrozumiałem(am) ją i przyjmuję do wiadomości, co potwierdzam datą i własnoręcznym podpisem.

Potwierdzam odbiór 1 egzemplarza informacji.

.....
(Data i podpis pracownika PUP przyjmującego oświadczenie)

.....
(Data i podpis osoby bezrobotnej)